

Investavimo apžvalga

Rugpjūčio mėnesio apžvalga

Rinkos dalyviai tokios vasaros dar nebuvo matę. Kredito rinkos krizė JAV turėjo įtakos finansų institucijoms ir kitose pasaulio šalyse, todėl rinkas sudrebino kritimas. Daug fondų valdytojų, kurie masiškai pasaulyje eidavo atostogauti rugpjūtį, atostogas turėjo atidėti vėlesniam laikotarpiui.

Korekcija smarkiai smogė investuotojams. Krizė JAV rizikingų paskolų rinkoje išsėmė likvidumą finansų rinkose bei sukėlė problemas tiems investuotojams, kurie per įvairias išvestines investavimo priemones buvo prisiję JAV skolininkų riziką. Vienas didžiausių krizės paplitimo pavyzdžių buvo Prancūzijos didžiausio banko BNP Paribas kelių fondų išpirkimų sustabdymas. Kai pamatyta, jog tokios reputacijos bankas irgi turi problemų, tarpbankinėje rinkoje judėjimai sustojo – niekas niekuo nebespasitikėjo ir nebeskolino pinigų, todėl centriniai bankai turėjo išskirti bei suteikti rinkoms likvidumo. Federalinių rezervų bankas netgi sumažino diskonto normą, kuria kiti bankai iš jo skolinasi lėšas. Paskutinę rugpjūčio dieną banko vadovas kalboje teigė, jog bankas pasiryžęs panaudoti ir kitas priemones, jei tik to reikės ekonomikos augimo palaikymui. Neišgalintiems išsimokėti būsto paskolų vilties suteikė G.Bučas, paskelbęs, jog bus imtasi priemonių, kad tokie gyventojai neprarastų būsto. Po šių pranešimų rinkos šovė į viršų.

Nuo ko viskas prasidėjo?

Nuo 2002 metų banko paskolų palūkanos JAV buvo labai mažos. Nekilnojamo turto rinka bei jo kainos smarkiai kilo, todėl bankai vis drąsiau skolino pinigus būstui įsigyti. Daugėjo atvejų, kai bankai net nereikalaudavo susimokėti pradinio įnašo. Šios paskolos buvo duodamos tikintis, jog būsto kainos ir toliau kils, o pasiskolinusių žmonių pajamos augs. Dar daugiau, bankai, pasinaudodami išvestinėmis priemonėmis, parduodavo pasiskolinusių asmenų riziką, jog šie nesugebės išsimokėti paskolų, kitiems investuotojams, taip paskleisdami riziką po visą pasaulį. Viena vertus, investuotojai pasidalino riziką ir ji tapo mažesnė. Tačiau iš kitos pusės, kai JAV nekilnojamo turto kainos pradėjo kristi ir neišsimokamų paskolų skaičius užkilo, pasekmės palietė ne tik tiesioginius skolintojus, bet ir kitus investuotojus.

Pasekmės

Viso to pasekmės – visai kitoks rizi-
kos supratimas rinkose. Į investici-
jas žiūrima atsargiau, o iš norinčių
pasiskolinti reikalaujama didesnių
palūkanų. Tai turi įtakos ne tik be-
siskolinantiems JAV dėl nekilnojamo
turto įsigijimo, tačiau visiems rinkos
dalyviams – nuo bankų iki asmenų,
naudojančių skolintas lėšas investavi-
mui. Pasikeitimams įsisavinti reikalin-
gas laikas, tačiau svarbu ir šių įvykių
įtaka mikro- bei makro- ekonomikai.
Kol kas žiūrint į bendroves viskas yra
gerai – jos turi daug lėšų, rezultatai
yra geri, todėl po tokios korekcijos
jų kaina atrodo tikrai patraukliai.
Tačiau jeigu JAV kredito rinkos krizė
paveiks vartojimą – o tai yra galima,
nes nekilnojamojo turto kainos šalyje
krinta, todėl gyventojai jaučiasi mažiau
užtikrinti ekonomine padėtimi –
bendrovių pardavimai suprastės. Tiesa,
to tikimybė kol kas yra maža.

Žvilgsnis į priekį

Ateinantį mėnesį svarbiausias nu-
matomas įvykis yra Federalinių
rezervų banko susitikimas, kuriame
rinkos dalyviai tikisi išvysti palūkanų
sumažinimą. Yra argumentų ir už,
ir prieš tokį žingsnį. Kol kas niekas
negali tiksliai įvertinti kredito rinkos
krizės įtakos ekonomikai, o paskutini-
ai rodikliai nebuvo vienareikšmiški.
Kaip sprendimas paveiks rinkas? Jei
palūkanos bus sumažintos, investuo-
tojų ir bendrovių bus lengviau, tačiau
tai taipogi reikš, jog autoritetinga
institucija, Federalinių rezervų bankas,
mano, jog ekonomika šiek tiek buk-
suoja. Jei palūkanos bus paliktos tokios
pat, tie rinkos dalyviai, kurie prisiję
per daug rizikos, bus smarkiai nubaus-
ti ir pamokyti, todėl bus mažesnė
tikimybė, jog ateityje pasitaikys per
didelių rinkų „iššipūtimų“. Tuo tarpu
šiuo metu dauguma rinkų atrodo gana
pigiai, o ir kiti fundamentalūs fakto-
riai, ypač besivystančiose rinkose, yra
drąsinantys. ■

Fondų graža

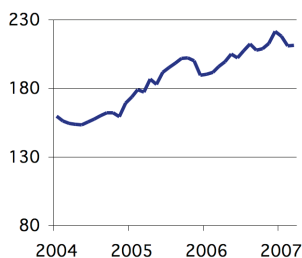
Fondų graža 2007 08 31	Nuo metų pradžios	1 mėn.	1 metai	3 metai*
Akcijų fondai				
Hansa Rytų Europos akcijų fondas	+26.1%	-4.2%	+55.9%	+45.7%
Hansa Rusijos akcijų fondas	-2.1%	-4.8%	+14.5%	+42.0%
Hansa Rytų Europos nekilnojamo turto akcijų fondas	+38.1%	-4.5%	+64.0%	-
Hansa Centrinės Azijos akcijų fondas	+1.4%	-5.2%	+3.0%	-
Fondų fondai				
Hansa fondų fondas 30	+3.1%	-0.4%	+10.5%	-
Hansa fondų fondas 60	+6.4%	-1.4%	+18.5%	-
Hansa fondų fondas 100	+9.5%	-2.2%	+26.1%	-
Kiti fondai				
Hansa Baltijos augimo akcijų fondas	-1.1%	-0.4%	+18.0%	+10.3%
Hansa R. Europos obligacijų fondas	+4.0%	-0.9%	+10.9%	-
Hansa pinigų rinkos fondas	+2.2%	+0.3%	+3.1%	+2.3%
Pensijų fondai				
II pakopos				
Pensija 1	+0.9%	+0.5%	+1.1%	+1.5%
Pensija 2	+0.4%	-0.8%	+5.5%	+4.7%
Pensija 3	+1.7%	-1.2%	+9.2%	+8.9%
Pensija 4	+3.8%	-1.7%	+15.4%	-
III pakopos				
Pensija 1 plius	+2.2%	-0.9%	+9.0%	-
Pensija 2 plius	+4.1%	-1.6%	+16.4%	-
Pensija 3 plius	+6.8%	-2.5%	+24.7%	-
„Hansa gyvybės draudimo“ investavimo kryptys				
Vaikas 1	+2.9%	-0.4%	+10.3%	-
Vaikas 2	+6.4%	-1.4%	+18.4%	-
Vaikas 3	+9.4%	-2.2%	+26.0%	-
„Valdomos investicijos 1“	+2.9%	-0.4%	+10.3%	-
„Valdomos investicijos 2“	+6.4%	-1.4%	+18.4%	-
„Valdomos investicijos 3“	+9.4%	-2.2%	+26.0%	-
Akcijų kryptis	+9.8%	-2.2%	-	-
Europos bendrovių akcijos	+4.8%	-0.8%	+14.0%	+18.7%
JAV bendrovių akcijos	+0.1%	+1.3%	+6.7%	+5.9%
Rytų ir Centrinės Europos bendrovių akcijos	+26.4%	-4.2%	+56.4%	+45.8%
Rusijos bendrovių akcijos	-1.9%	-4.9%	+14.9%	-
Obligacijų kryptis	+0.7%	+0.9%	-	-
Europos Vyriausybės vertybiniai popieriai eurais	+0.3%	+0.8%	+0.1%	+2.1%

* - vidutinis metinis pajamingumas

Pasaulio rinkų gairės

Pasaulio akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
+1,9%	+0,1%	+7,9%	+11,0%

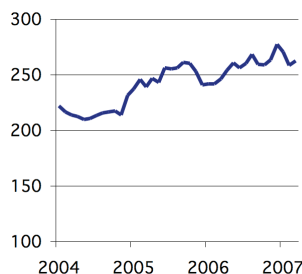

▲ Spartus globalus ekonomikos augimo tempas; Gera bendrovių būklė ir pelnai

▼ JAV nekilnojamojo turto ir paskolų rinkų galimų krizių įtaka JAV vartojimui; Persvarstyta rizika; Žaliavų kainų rizika; Geopolitinė situacija

JAV akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
+1,0%	+1,6%	+6,6%	+7,1%

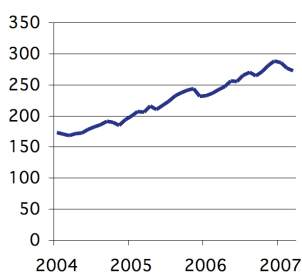

▲ Silpnėjantis doleris augina eksportą; Gerėjančios bendrovių rezultatų prognozės

▼ Nekilnojamojo turto ir auto sektorių, paskolų rinkos silpnumas, galimas neigiamas poveikis vartotojui; Žaliavų kainų šoktelėjimo rizika

Europos akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
+3,0%	-1,2%	+12,6%	+17,6%

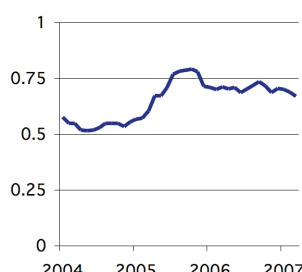
▲ Sparčiai auganti ekonomika; Augantis vartojimas; Bendrovių konsolidacija

► Palūkanų kėlimas; Griežta fiskalinė vyriausybės politika

▼ Priklausomybė nuo JAV ekonomikos; Žaliavų kainų rizika

Japonijos akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-4,7%	-2,6%	-5,7%	+7,0%

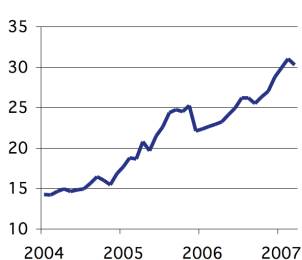

▲ Atsigaunanti NT rinka; Didėjančios verslo investicijos

▼ Per maža infliacija neleidžia normalizuoti palūkanų normos; Centrinio banko nerangumas keliant palūkanas; Ekonomika atsigauna vangiai

Besivystančių šalių akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
+15,7%	-2,4%	+32,1%	+27,5%

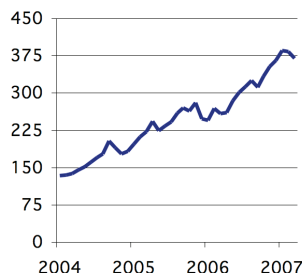

▲ Šios šalys tampa pasaulio ekonomikos varomąja jėga; Vietinių fondų įplaukos; Mažėjanti priklausomybė nuo JAV ekonomikos; Didelis likvidumas

▼ Politinė situacija; Didėjanti infliacija kai kuriuose regionuose; Priklausomybė nuo žaliavų kainų; Kinijos akcijų „burbulo“ sprogdymas; Galimas nuosmukis JAV

Rytų Europos akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
+18,2%	-3,4%	+43,0%	+38,8%

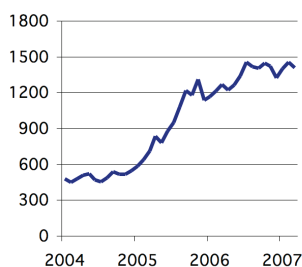

▲ Sparti ekonomika; Stipri pramonė

▼ Politinė rizika; Didėjanti infliacija; Fundamentaliai silpnesnė ekonominė padėtis negu kituose regionuose

Rusijos akcijų indeksas

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
-3,4%	-3,3%	+10,7%	+43,2%

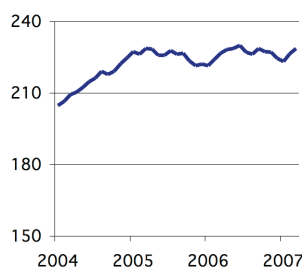

▲ Sparčiai augantis vartojimas; Didelis likvidumas; Energetinio sektoriaus dalies mažėjimas akcijų rinkoje

▼ Neskaidrumas politikoje; Priklausomybė nuo žaliavų kainų;

Europos obligacijų rinka

Nuo metų pr.	1 mėn.	1 metai	3 metai*
+0,7%	+0,9%	+0,8%	+3,0%

▲ Stabili, ECB patenkinamo lygio neviršijanti infliacija

► JAV įtaka Europos ekonomikai

▼ Euro stiprėjimas

* - vidutinis metinis augimas

Naudoti „Dow Jones“, „Ishares“, „JP Morgan“, RTS indeksų eurais duomenys